

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

's-Gravenhage, 30 December 1950.

No.: 99418.

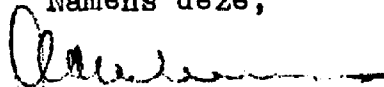
Bijlage: 1.

Betr.: Overzicht No. 11.

Hierbij heb ik de eer U een exemplaar aan te bieden van Overzicht No. 11 van mijn Dienst, afgesloten per 16 December 1950.

HET HOOFD VAN DE DIENST.

Namens deze,

J.G. Crabbendam.

Aan: Alle Politieverbindingen.

B I N N E N L A N D S E V E I L I G H E I D S D I E N S T

Maandoverzicht No.11 - 1950

I N H O U D

I	Communisme Internationaal	blz.	1
II	Activiteit van de C.P.N. en haar Hulporganisaties	"	9
III	Indonesië	"	16
IV	Overzicht der Stakingen in de maand November 1950	"	19

INDEX a.

De agitatie der communisten tegen het Noord-Atlantisch Pact; verandering der tot dusver gevolgde methode.	blz.	1
Ontwikkeling van de door Moskou gevoerde "koude oorlog", speciaal gericht tegen het Westen.	"	2
Hoofdartikelen van het Sowjet-Russische dagblad "Prawda" vertaald overgenomen in De Waarheid; reacties der communisten op de afkondiging van de nationale noodtoestand door de President der Verenigde Staten van Amerika.	"	3
Verbreiding van de besluiten van het Tweede Wereldvredecongres te Warschau door organen van de C.P.N. en haar hulporganisaties.	"	3
Het weekblad "Vrede", uitgave van de Stichting ter Ondersteuning van de Propaganda voor de Wereldvrede - Opwe - over de instelling te Warschau van een Wereldvrede raad in de plaats van het eerste Wereldvredecomité.	"	3
	en "	4
Samenstelling van het Bureau (dagelijks bestuur) van de Wereldvrede raad.	"	4
	en "	5
De Nederlandse Vredesbeweging in de uitgebreide Wereldvrede raad vertegenwoordigd.	"	5
De herdenking te Moskou van de bolsjewistische omwenteling van 1917; rede van generaal N.A. Boelganin, lid van het Politburo.	"	6
Reacties der C.P.N.-leiding op het oorlogsgebeuren in Korea.	"	7
Cproep van het Partijbestuur der C.P.N., gericht aan de Nederlandse arbeidersklasse om in het offensief te gaan voor een vredespolitiek.	"	7
Berichtgeving van De Waarheid, na maandenlang stilzwijgen terzake, over wapenzendingen naar Nederland.	"	7
Aankondiging van nieuwe acties der communisten tegen de wapenleveranties aan West-Europa.	"	7
	en "	8

INDEX b.

De C.P.N.-leiding koppelt politieke aan niet-politieke eisen teneinde de arbeidersmassa in beweging te krijgen.	blz.	8
Samenwerking op redactioneel gebied van communistische dagbladen in West-Europa.	"	8
De medische behandeling van vooraanstaande Europese communisten-leiders in de Sowjet-Unie; het dagblad De Waarheid over het geval Thorez.	"	8
	en "	9
5-jarig bestaan van de W.F.D.Y. en de F.D.I.F.	"	9
De verkoop van het Sowjet-propaganda-maandblad "Soviet-Union" (voorheen "U.S.S.R. in Construction") in Nederland.	"	9
Het centrale orgaan der Internationale Vereniging van Democratische Juristen; aanbeveling in de C.P.N.-pers.	"	9
De jongste leuzen der communisten om de vrede-lievende bevolking in beweging te brengen.	"	10
Uitgave van een Korea-manifest door de C.P.N.; agitatie tegen het Noord-Atlantische Blok.	"	7
	en "	10
Het 10-jarig bestaan van De Waarheid; "Maand van de Pers" georganiseerd.	"	10
	en "	11
Het gezinsblad "Uilenspiegel" voorshands een zwaar drukkende last op de financiële draagkracht der partij.	"	11
De actie Finsterwolde; protest van de C.P.K. tegen het benoemen van een "Reichskommissar" voor genoemde gemeente.	"	11
De arrestatie en berechting van enige communisten in Limburg n.a.v. ten laste gelegde hulpverlening aan een deserteur; het standpunt der C.P.N. van 1948 betreffende desertie.	"	12
Klacht van een communistisch Kamerlid over beweerde verdwijnende rechtszekerheid in Nederland.	"	13
De ontwikkeling van de anti-duurte-campagne der E.V.C. en nex C.P.N..	"	13

INDEX c.

De C.F.N., de E.V.C.-bedrijfsbonden en het C.V.B. ijverden voor een Kerstgratificatie.	blz.	13
Mutaties verwacht in het bestuur van de afdeling Rotterdam van de bedrijfsbond Transport der E.V.C.	"	14
Reorganisatie-plannen van het A.N.J.V. worden ondersteund door het Partijbestuur der C.P.N.; massa-oplage aangekondigd voor het weekblad "Jeugd".	"	14
3-maandenplan van het A.N.J.V.; instellen van een garantiefonds.	"	14
Gewijzigd adres van het secretariaat van het A.N.J.V..	"	15
A.N.J.V.-brochure "Soldaten willen vrede".	"	15
Optreden van een communistisch georiënteerd Amnestie-comité voor Indonesië-dienstweigeraars.	"	15
Reeks propaganda-vergaderingen onder auspiciën van "Nederland-U.S.S.R."; spreekbeurten van gedelegeerden, die op uitnodiging van de WCKS Moskou onlangs hebben bezocht.	"	15
De Culturele Club van de Vereniging Nederland-Polen, een nieuwe mantelorganisatie der communisten.	"	15
De Hannie Schaft-herdenking te Bloemendaal werd door toedoen van de communisten een partij-politieke vredesmanifestatie; felle aanvallen op Amerika in voor dit doel uitgegeven pamfletten.	en "	15 16
Herdenkingsvergaderingen in Nederland onder auspiciën van de Perhimpunan Indonesia (verzet der Indonesiërs tegen de Engelsen te Soerabaja in 1945 en Madjoen-opstand in 1948).	en "	16 17
Deelneming van Indonesische communisten aan het Wereldvredescongres te Warschau. aan Nederland	"	17
Bezoek van Sudarsono, vermoedelijk identiek aan een persoon van dezelfde naam, de secretaris-generaal van de SOBSI.	"	17

I. COMMUNISME INTERNATIONAAL

De voorgenomen herbewapening van West-Duitsland werd voor een groepje van 13 personen, o.w. enkele bekende Amsterdamse communisten, aanleiding een brief tot de Nederlandse Minister-President te richten. (Waarheid 18-11-'50).

Daarin dringen de ondertekenaars er bij de regering met de meeste klem op aan om overal, waar zij haar invloed kan laten gelden, in het bijzonder in de U.N.O., te bewerkstelligen, dat de uitvoering van genoemde plannen wordt verhinderd en dat daarmee aan de bedreiging van de vrede, welke in een zwaar bewapend Duits leger ligt, mede dank zij Nederlands optreden, een einde wordt gemaakt. Elders in West-Europa egoert de communistische pers eveneens bij voortduring tegen de remilitarisatie van West-Duitsland, als onderdeel van een Atlantisch verdedigingssysteem onder Amerika's leiding.

De Sowjet-Russische pers hield zich de laatste weken ook zelf intensief met dit thema bezig, speciaal juist vóór het tijdstip, waarop te Washington een overeenkomst werd bereikt tussen president Truman en de Britse premier Attlee.

Edward Crankshaw, een Brits expert in Sowjet-zaken, verkondigde begin December 1950 de mening, dat Moskou zich mogenteel als eerste doel stelt Amerika te isoleren en een verwijdering te doen ontstaan tussen de Verenigde Staten en hun Europese bondgenoten. Het Kremlin zou te dien opzichte willen profiteren van een vermeende crisis-atmosfeer, die een gevolg van de tegenslagen der U.N.O.-strijdkrachten in Korea heet te zijn. De communistische agitatie richt zich dan ook voortdurend tegen het "agressieve" verdedigingssysteem van het Westen, in casu tegen het Atlantische Pact. Ook de communisten hier te lande blijven uit-treding uit dit zgn. "oorlogspact" eisen. Het zou inderdaad een kapitale overwinning van Moskou in de koude oorlog betekenen, indien de communisten erin slaagden verwijdering te veroorzaken tussen de Atlantische pactgenoten onderling.

Een Prawda-artikel van 27 November 1950 beogde met vele citaten van Amerikaanse persstemmen en weinig commentaar de indruk te wekken, dat zich in het Westen thans diepgaande meningsverschillen voordoen.

Het bekende communistische vredes-offensief (van Wroclaw tot en met Warschau) duurt reeds meer dan twee jaar. Sedert Maart 1950 be-doelde de "Oproep van Stockholm" een nieuwe stimulans te zijn voor deze campagne. Het lijkt aannemelijk, dat deze "strijd voor de vrede" thans een wending ondergaat.

Tot nu toe heeft Moskou zonder veel succes gepoogd de volkeren van het Westen in hun geheel aan te sporen tot verzet tegen het beweerde oorlogszuchtige streven van hun regeringen in het algemeen. De anti-stoombomactie van Stockholm diende om daaraan in de thans welhaast af-gesloten fase van het voortdurende vredesoffensief bijzondere kracht te verlenen. De recente militaire verwickelingen in Oost-Azië schijnen Rusland er toe te hebben gebracht de methode te wijzigen teneinde het Atlantische blok alsnog te doen splijten. Onder het mom van vredelievendheid en anti-militarisme, zo juist weer ten toon gespreid in Sheffield en Warschau, doen de communisten een hernieuwde aanval op

de weerstandskracht van het Westen.

Deswege zou, volgens Crankshaw, tijdelijk de tot dusver gevolgde tactiek zijn prijs gegeven om de Britse en Franse politieke leiders aan te duiden als oorlogsmensen in Amerikaanse loondienst. Integendeel wordt nu gesuggereerd, dat deze partners van het Noord-Atlantisch Pact een matigende invloed trachten uit te oefenen op Amerika, dat een oorlog tegen het communisme zou willen voeren.

Winston Churchill heeft in een van zijn jongste redevoeringen voor het Britse parlement gewaarschuwd voor activering van de "koude oorlog" door Moskou. Bij uitstek West-Europa zal z.i. in toenemende mate operatie-terrein voor de koude oorlog van de Sowjet-Unie worden.

De crisis in het Verre Oosten kan, volgens Churchill, het gevaar aanmerkelijk vergroten, dat de Westerse mogendheden bij gebrek aan vastberaden eensgezindheid eindeloos worden verwickeld in een koude of een semi-oorlogstoestand, waaraan zij zich niet meer zouden vermogen te onttrekken.

De grote lijn van de wereld-communistische politiek schijnt er op gericht te zijn de westerse wereld in een sfeer van angst-aanjagen en onzekerheid te dompelen. Ofschoon zich bewust van het gevaar ener voorspelling, achtte Churchill een aanval op grote schaal van Rusland op Europa in de naaste toekomst niet voor de hand liggend. Hij koesterde de hoop, "dat er alsnog een adem-pauze voor ons is om een politiek van toenadering en begrip voort te zetten". Zij kan, volgens het inzicht van Churchill, alleen met succes worden bekroond indien de Westerse mogendheden met de Sowjet-Unie op een vriendschappelijke en waardige wijze, en op zijn minst als gelijken, in overleg treden. Derhalve verklaarde hij voorstander te zijn van inspanningen voor het bereiken van een regeling met Sowjet-Rusland zodra zich een geschikte gelegenheid voordoet. Hij adviseerde deze pogingen te ondernemen nu de ontzaglijke en mateloze superioriteit van de atoombom-organisatie der Verenigde Staten een tegenwicht vormt van de overmacht der Sowjets in elk ander militair opzicht.

De positie van het communisme blijft met dit al dubbelzinnig. De voor Moskou gedirigeerde partijen hebben zich bij voortdoring van de opdracht te kwijten om onder de dekmantel van vredesgezindheid en antimilitarisme het moreel der "kapitalistische" wereld te ondermijnen. Hun vredesbeweging moet deze taak onder de massa vervullen. Intussen zullen de communisten het vormen van een revolutionair en strijdvaardig partijkader voortzetten, dat bij machte moet zijn om over te gaan tot het leiden van directe en openlijke actie, waar en wanneer Moskou zulks noodzakelijk zal achten. In Wroclaw, Parijs, Praag, Sheffield en Warschau hebben de Stalinisten hun streven naar wereldmacht voorshands onder de dekmantel van gepropageerde geweldloosheid pogen te verbergen. Het jongste Wereldvredescongres toonde aan, dat de communisten niettegenstaande de vele klemmende waarschuwingen met deze camouflage-politiek nog in ruime kring successen behalen.

De internationale gebeurtenissen van de jongste verslagperiode vonden haar eerste climax in de zojuist door Truman afgekondigde "nationale noodtoestand", welke de President der Verenigde Staten verstrekkende bevoegdheden op het terrein van defensie en nationale economie verleent. Uitgaande van het standpunt "oorlog is niet onvermijdelijk" wees President Truman op de les van "München", dat veiligheid niet door toegeeflijkheid kan worden gekocht. Die veiligheid achten Amerika's leiders op de eerste plaats in gevaar gebracht door het Kremlin.

"Dit gevaar is geschapen door de heersers van de Sowjet-Unie", aldus Truman. In Juni, zo zeide hij, waren de huurlingen van het communistisch imperialisme in Korea tot openlijke agressie overgegaan. De UNO nam maatregelen om aan deze daad van agressie het hoofd te bieden en begin October was zij hierin vrijwel geslaagd. Doch kort daarop, in November, brachten de communisten hun Chinese legers in het vuur. Door deze daad hebben zij, volgens Truman, het bewijs geleverd dat zij zich thans zelfs niet ontzien de wereld op de rand van de afgrond te brengen teneinde datgene te bereiken waarnaar zij steeds gestreefd hebben. Dit achtte de president de feitelijke achtergrond van de gebeurtenissen in Korea.

Daartegenover is Amerika vastbesloten al zijn hulpbronnen aan te boren teneinde elke agressie te kunnen keren en weerstaan. Nochtans heeft Truman verklaard, dat er geen conflict tussen de wettige belangen van de vrije wereld en die van de Sowjet-Unie is, dat niet door vreedzame middelen kan worden opgelost.

De Sowjet-Russische pers - o.a. de Prawda - noemde, aan de vooravond van Truman's dramatische besluit, de mogelijke afkondiging van de noodtoestand in Amerika een nieuwe stap in de richting van de oorlog. Moskou kwalificeerde bij voorbaat Truman's bekendmaking van zulk een besluit als een voornamelijk propagandistisch bedoelde manoeuvre.

De communistische partijen buiten Rusland hebben ook de laatste waken in de door haar pers gegeven voorstelling van zaken de lijn der Sowjet-propaganda gevolgd. Stelselmatig werd geschimpt op Amerika's beweerde oorlogsvoorbereidingen. Het C.P.N.-dagblad nam gedurende die campagne zelfs de vertaling van desbetreffende hoofdartikelen van de "Prawda" op.

De openbare gedragingen der communisten bepalen zich ook in Nederland nog steeds tot een zo breed mogelijke verbreiding van de geformuleerde standpunten der zgn. Wereldvredebeweging. Uitgangspunt der recente beschouwingen waren meestal de besluiten van het Tweede Wereldvredecongres te Warschau, inzonderheid van de "Oproep aan de Verenigde Naties" door dit congres opgesteld en aanvaard. In "Vrede", het weekblad van de Nederlandse Vredesraad en uitgave van de Stichting ter Ondersteuning van de Propaganda voor de Wereldvrede, Opewe (nr van 1 December 1950) werd bedoeld adres in extenso afgedrukt. Dazerzijds worden slechts de voornaamste punten vermeld, vervat in de volgende leuzen: Stop de Koreaanse oorlog; geen Duits-Japans militarisme; tegen koloniale

onderdrukking; agressie is misdadig; verbod van oorlogspropaganda; onderzoek naar de gruwelen in Korea; verbod van de atoombom; einddoel algehele ontwapening; herstel van de normale handelsbetrekkingen en verbetering van het cultureel verkeer tussen de volkeren. In dezelfde Oproep is bekend gemaakt de oprichting van een Wereldvredeesraad.

Het is nog niet duidelijk, wat de initiatiefnemers - i.e. de communisten - hiermede beogen. Deze Wereldvredeesraad, aldus is aangekondigd, zal een lichaam instellen, "dat vertegenwoordigers van al de volken der wereld omvat, volken, die wel en die niet in de U.N.O. vertegenwoordigd zijn, en ook de nog afhankelijke en koloniale volken". Bedoelde raad zal de Organisatie der Verenigde Naties oproepen "zijn plicht te doen", nl. het versterken en ontwikkelen van de vreedzame samenwerking tussen alle landen.

Het door de Wereldvredeesraad in te stellen representatieve lichaam biedt nieuwe mogelijkheden voor het voeren van links-extremistische agitatie van zeer uiteenlopende aard. (Uit de Engelse tekst in Soviet Weekly 30-11-'50, blz. 5, blijkt, dat de Wereldvredeesraad zelf dit lichaam moet zijn). Deze raad, subs. een afzonderlijke instelling, kan in vele landen acties inleiden, welker eventueel subversief karakter de communisten zullen trachten te verbergen achter hun wereldvredeespropaganda.

Het tegen rassen-discriminatie en economische uitbuiting der gekleurde volkeren agerende "Congres der Volkeren", dat o.m. in 1948 in Frankrijk (Puteaux) en later in Engeland bijeenkwam, krijgt dus wellicht een communistisch gecontroleerde tegenhanger. Reeds eerder werd dezerzijds vermeld, dat het "Congres der Volkeren" voornamelijk de belangstelling trok van links-socialisten van het type Independent Labour (in Engeland) en Vlam-beweging, e.d. (in Nederland).

De Wereldvredeesraad, het college, dat in de plaats is gekomen van het eerste Wereldvredeescomité, heeft te Warschau zijn "bureau" (dagelijks bestuur) gekozen in zijn aldaar gehouden zitting. Het bureau van het eerste Wereldcomité van Voorstanders van de Vrede (Wereldvredeescomité) was samengesteld uit 13 leden. Het bureau van de Wereldvredeesraad telt thans zonder de voorzitter 28 leden.

Frédéric Joliot-Curie is gekozen als president van de Wereldvredeesraad. Hij wordt ter zijde gestaan door 10 vice-presidenten: Pietro Nenni (Italië), Eugénie Cotton (Frankrijk), M. Fletcher (U.S.A.), prof. Bernal (Groot Brittannië), gen. Lazaro Cardenas (Mexico), Kuo Mo Jo (China), Alexander Fadejew (USSR), Gabriel d'Arboussier (Donker Afrika), Infeld (Polen) (waarschijnlijk identiek aan de in Maandoverzicht nr 9 - 1950 blz. 5 genoemde prof. Infield), Arthur Lundkir (Zweden). De andere leden van het bureau zijn:

Yves Farge (Frankrijk), Louis Saillant (Frankrijk), mevr. Sun Yat Sen (China), Ilja Ehrenburg (USSR), Mukarowski (Tsjechoslowakije), mevr. Helena Gleditsch (Noorwegen), M. Powel (Groot Brittannië), José Giral (Spanje), mevr. Jessie Street (Australië), prof. Kosambi (India).

Het secretariaat-generaal berust nog steeds bij Jean Lafitte, bijgestaan door 7 secretarissen:
/mevr. Branca-Fialho (Brazilië)

Zenoaltes, de Chambrun, Smi Siao, Goelajew, Borsari, Montagu en de eerw.p. Daar. Voorts meent men te weten, dat er daarenboven nog twee secretarisposten gereserveerd zijn, resp. voor de Franse en de Italiaanse vredesbeweging, gezien beider grote omvang.

Fernando Guyot wordt belast met de administratie en het beheer van de gelden van de Wereldvredeeraad. De eerste taak van het secretariaat is de publicatie van het volledige verslag van het Congres te Warschau. (Gegevens ontleend aan het Informatie Bulletin van de Legatie van Polen in Nederland, nr 113, 30-11-'50, en de Humanité 24-11-'50). In de uitgebreide Raad is de Nederlandse Vredesbeweging, volgens De Waarheid (24-11-'50) vertegenwoordigd door J. Horsmeier uit Haarlem. Hij is, zoals bekend, lid van de Nederlandse Vredesraad en buitendien landelijk voorzitter van de Internationale Vereniging Bellamy.

De in Brussel op handen zijnde besprekingen van de Noord-Atlantische Verdedigingsraad, met persoonlijke deelneming van Dean Acheson, Amerika's Staatssecretaris voor Buitenlandse Zaken, en de tot Januari 1951 uitgestelde vijflanden-conferentie van het Plan Schuman geven een indruk van de toenemende defensieve bedrijvigheid van het Westen.

Daartegenover staan de onverminderd intensieve acties der communisten voor hetgeen zij onder vrede en nationale onafhankelijkheid verstaan. In de jongste afleveringen van het Kominform-orgaan ontbrak het weer niet aan scherpe aanvallen tegen de oorlogshitsers. Vooral premier Attlee moest het ontgelden (Kominformkrant 17-11-'50).

Tezelfdertijd werd in al die beschouwingen nadrukkelijk gewezen op de groeiende vredeswil der massa's ongeacht politieke richting en belijdenis.

De in de aanvang van dit overzicht gememoreerde opzet om de communistische vredesbeweging een algemeen cachet te verlenen valt ook in de Kominform-publicaties duidelijk waar te nemen en vindt weerklank in alle C.P.N.-organen en in de publieke uitlatingen van communisten en meelopers van het Stalinisme hier te lande.

De kleine groep fellow-travellers en partijleden, die op uitnodiging van de WOKS in Moskou de 33ste herdenking van de Russische October-revolutie bijwoonde, beijverde zich, evenals een aantal deelnemers aan het Warschause Wereldvredecongres om op onlangs gehouden openbare vredesbijeenkomsten critiekloos en uitbundig lof toe te zwaaien aan de USSR en de volksdemocratiën. Daar wordt volgens hun beweren slechts aan vrede en opbouw gedacht en de gesprekken in het Oosten zijn in afwijking met het Westen gespeend van elke oorlogshysterie.

De Sowjet-generaal N.A. Boelganin, lid van het Politburo der C.P.

van de Sowjet Unie, hield dit jaar in Moskou de grote rede ter herdenking van de bolsjewistische revolutie van 1917. Het eerste deel van zijn betoog bevatte een breedvoerig exposé over "de historische successen van de Sowjet-Unie in de sfeer der binnenlandse ontwikkeling". De rest van zijn rede werd gewijd aan "de U.S.S.R. en de strijd ter versterking van de wereldvrede" (Kominform-blad 10--11-'50). De scherpe politieke accenten, in de herdenkingsrede van November 1949 gelogd door het Politburo-lid Malenkov ontbraken ditmaal zo goed als geheel.

Maandbericht no. 61, November 1950 van "Nederland-U.S.S.R.-Instituut" (de September-Octoberafleveringen 1950 van dit a-politieke, te Rotterdam uitgegeven handelsorgaan verschenen niet) ontleende aan Boelganin's mededelingen over het Vijfjarenplan vele interessante details, welke in de vorenvermelde Kominformkrant volledig zijn gepubliceerd.

De delegatie van uit Nederland afkomstige Warschaugangers bestond uiteindelijk uit 46 personen. Het congres in de Poolse hoofdstad werd bijgewoond door ruim 2000 personen, afkomstig uit 81 landen, van wie ongeveer 1750 als afgevaardigden optraden. "De Waarheid" (22-11-'50) berichtte, dat onder de gedelegeerden waren 446 vrouwen, 341 arbeiders, 59 geleerden, 59 parlementsleden en politici, 116 schrijvers en dichters, 124 professoren, 72 geestelijken, 13 leiders van internationale organisaties, 3 werkers uit de filmindustrie, 7 componisten en musici, 73 ingenieurs en technici, 67 journalisten, 83 juristen, 61 artsen, 68 acteurs, 12 militairen, 57 boeren, 47 industriëlen en kooplieden, 121 studenten, 222 kantoorbedienden, 20 burgemeesters en gemeenteraadsleden, 72 onderwijzers en 234 anderen.

Dr Hewlett Johnson, de "Rode Deken" van Canterbury, richtte op zijn terugreis van Warschau naar Londen via een gedelegeerde uit Nederland een vredesboodschap tot het Nederlandse volk. Vijfhonderdmiljoen mensen, aldus de boodschap, hadden zich borg gesteld voor de vrede. Het heette de plicht van iedere man en vrouw, in het bijzonder van ieder Christen, om zijn naam aan deze indrukwekkende erelijst toe te voegen.

Het Partijbestuur der C.P.N. heeft in de eerste week van December een Korea-manifest uitgegeven en alle afdelingen opgeroepen voor een snelle verspreiding daarvan. In massale vergaderingen werd in den lande door Paul de Groot en andere vooraanstaande functionarissen gesproken over "de toestand als gevolg van de nederlagen van de Amerikaanse oorlogsdrijvers". Het pamflet is gericht "Aan de Nederlandse arbeidersklasse, aan alle vredelievende Nederlanders." De krachten van de vrede, met de Sowjet-Unie en de Volksrepubliek China aan het hoofd,

zijn sterker gebleken dan de oorlogsbrandstichters, aldus dit geschrift. Het Amerikaanse leger had een nederlaag geleden, welke met de eerste grote nederlagen van Hitler in de Sowjet-Unie was te vergelijken.

De agitatie van de communistische partijleiders in West-Europa met inbegrip van Engeland sluit zich volkomen aan bij de instructies van Prawda als officiële spreekbuis van het Kremlin. Het geldt hier uitsluitend verguizingen van Westerse politieke leiders. De Waarheid (25-11-'50) betitelde Mac Arthur in een hoofdartikel als "Adolf de Tweede".

"Communisme", Vlaams tijdschrift van de Communistische Partij van België, schreef in het laatste Octobernummer o.m. "de UNO-vlag is het vigeblad van Mac Arthur's schaamteloosheid".

Harry Pollitt, politiek secretaris van de Britse zusterpartij, beschuldigde Attlee de belangen van Engeland en van de vrede op ieder belangrijk punt aan Truman te hebben verkocht.

In een uitgebreide zitting van het Partijbestuur der C.P.N. op 2 en 3 December j.l. stelde Paul de Groot o.m. vast; "dat het nu tijd was voor de Nederlandse arbeidersklasse om in het offensief te gaan tegen de oorlogsbrandstichters en voor een politiek van vrede".

Mogelijk was op 27 November j.l. in De Waarheid een beknopt berichtje, dat Canadese wapens op weg naar Nederland waren, reeds een inleiding op deze door de C.P.N. noodzakelijk geoordeelde aanval. Gedurende maanden heeft het C.P.N.-dagblad zich (doelbewust?) van elke aanduiding van wapenzendingen uit Amerika onthouden en op de voortgaande lossingen met woord noch daad gereageerd. Zekere aanwijzingen wettigen het vermoeden, dat de partij het op korte termijn opnieuw wil proberen om tegen de wapenleveranties te ageren zo mogelijk door middel van stakingen e.d..

De communistische havenarbeidersbond in Frankrijk en de Oost-Duitse transportarbeidersbonden gingen onlangs een overeenkomst aan met de wederzijdse verplichting om contact op te nemen met de vredescomité's van meerdere landen, w.o. ook Nederland wordt genoemd. Doel was uiteindelijk het lossen en het transport van wapenzendingen te verhinderen. Een Amsterdamse bedrijfskrant van de C.P.N. voor het SHB-personeel bevatte in November j.l. de mededeling, dat voor Kerstmis de wapens uit Canada zouden komen. Maar de havenarbeiders willen geen wapens lossen. Zij willen vredesproducten, werd daaraan toegevoegd. De Waarheid van 27 November bracht zoals hiervoren vermeld, zonder commentaar, evenals andere kranten het bericht van wapenverscheping naar Nederland. Elders in het blad was in het kort vermeld de weigering van Franse arbeiders om wapenscheepen te lossen, waarvan de inhoud voor West-Duitsland bestemd was.

Een bestuurder van de Christelijke vakbeweging zinspeelde in een vergadering in den lande op de mogelijkheid van in December 1950 door communisten uit te lokken havenstakingen. Het fiasco van vroegere soortgelijke ondernemingen werkt echter nog na in de CPN-EVC-gelederen. Of het deze organisaties zonder terreur zal lukken hun volgelingen

ditmaal in een avontuur te storten voor de wapenzendingen, valt te betwijfelen. De na de Augustusstakingen getroffen maatregel van uitsluiting der opruiers bleef niet geheel zonder effect. In eigen kring moesten de Stalinisten ervaren, dat talrijke C.P.N.-leden, e.q. EVC-ers, bij de staking de organisatieparolen hebben genegeerd of veronachtzaamd. De financiële toestand van C.P.N., A.B.T. en E.V.C. is bij voortduring minder gunstig. Voor de hernieuwde actie tegen wapenzendingen alléén lijken de omstandigheden ongeschikt. Aannemelijker is, dat de communisten het pogen om het lossen van wapens te verhinderen, zullen verbinden met het stellen van niet-politieke eisen.

Deze bestaan in een onder de havenarbeiders geëntameerde actie voor loonsverhoging (10%), wachtgeldregeling, gunstiger vacantie-regeling, kerstgratificatie ten bedrage van een week extra loon, etc.. Voor de nabije toekomst blijven echter op de weg der communisten nog andere stenen des aanstoets liggen, onder meer de stijgende prijzen en de a.s. huurverhoging.

De maand December, met de als gevolg van weersomstandigheden en feestdagen gemeenlijk optredende stagnaties van het werk, is niet bijster geschikt voor het forceren van arbeidsconflicten. E.V.C. en C.P.N. moesten buitendien waarnemen, dat de arbeiders in de grote centra niet of zeer moeilijk in beweging komen.

De huidige wereld-politieke situatie houdt nochtans vele elementen van onaangename verrassing in, welke bij voortgezette agitatie de bestaande arbeidvrede alsnog zouden kunnen verstoren. De C.P.N. en haar hulporganisaties blijven daarenboven gebonden aan instructies van internationale makelij. Het Partijsecretariaat te Amsterdam heeft bij het opvolgen daarvan waarschijnlijk wel een gezaghebbend, maar stellig niet het laatste woord. Dat blijft voorbehouden aan Moskou. De gedragingen van de C.P.N. en haar zusterpartijen in West-Europa staven de dezerzijds gedane veronderstelling.

Eigenlijk vanzelfsprekend is de coöperatie van communistische dagbladen in West-Europa. Het hoofdorgaan van de Franse Communistische Partij inspireert kranten der zusterpartijen in België en hier te lande telkenmale tot imitatie van bepaalde propaganda-stunts, typografische- en foto-opmaak, etc.. De "Humanité" diende de Waarheid-redactie ook de laatste weken meermalen tot voorbeeld. De uitspraak van Professor Bernal "In het vredeskamp is plaats voor allen" (Humanité 16-11-'50) werd bijv. letterlijk overgenomen in "De Waarheid" van 21-11-'50. Het dagblad "De Rode Vaan" profiteert op zijn beurt van de talentvolle productie der Waarheidtekenaars (caricaturen, beeldfeuilletons, e.d.). Ook omgekeerd is dit het geval.

Het vertrek van Maurice Thorez uit Frankrijk naar de Sowjet-Unie - als patient per Russisch vliegtuig - gaf aanleiding tot een geruchtenstroom over het toekomstige lot van deze West-Europese communisten-leider. De Waarheid weerstreefde de vermeende insinuaties met de mededeling, dat Thorez in Februari 1951 hersteld naar Frankrijk zal kunnen terugkeren. Hij zal bij de viering van het 30-jarig bestaan der P.C.F.

eind December van dit jaar echter niet tegenwoordig kunnen zijn.

Inmiddels is ook Togliatti voor een medische behandeling naar de U.S.S.R. afgereisd.

Ter afsluiting van deze compilatie van internationale communistische activiteit zij nog vermeld, dat het voorzitterschap van de juist 5 jaar oude wereld Federatie van Democratische Jeugd (W.F.D.Y.) is overgegaan van de Fransman Guy de Boisson naar de Italiaanse communist Enrico Berlinguer. De Boisson krijgt nieuwe taken te vervullen. Jacques Denis (Frankrijk) is thans secretaris-generaal van deze internationale communistische jeugdorganisatie en Monteneri (Italië) secretaris.

De Internationale Democratische Vrouwen Federatie (F.D.I.F.) kon begin December 1950 eveneens haar eerste lustrum herdenken.

Het in zes verschillende talen, in kleurendruk en in zeer groot formaat verschijnende maandblad "Soviet-Union" (voorheen "U.S.S.R. in Construction" - De U.S.S.R. in Opbouw) wordt de laatste tijd door de "Spoorwegboekhandel" te Utrecht vrij regelmatig verzonden aan de houders van boeken- en kranten-kiosken op de stations der Nederlandse Spoorwegen. Het wordt aan het publiek ten verkoop aangeboden voor 75 cent per exemplaar.

De Waarheid vestigde de aandacht op de uitgave van het tweede nummer van het centrale orgaan der (communistisch georiënteerde) Internationale Vereniging van Democratische Juristen getiteld "Het recht in dienst van de Vrede" (ruim 150 blz.). De artikelen, bestemd voor een ruimere lezerskring, houden zich bezig met de inrichting van een "socialistische samenleving" en zijn in het Frans, Engels of Russisch gesteld.

II. ACTIVITEIT VAN DE C.P.N. EN HAAR HULPORGANISATIES.

In het voorgaande hoofdstuk is vermeld, dat Paul de Groot, algemeen secretaris der C.P.N. in de uitgebreide zitting van het Partijbestuur op 2 en 3 December j.l. een analyse heeft gegeven van de huidige internationale toestand. De algemene strekking van het besproken onderwerp gaf De Groot aldus aan: de strijd voor de vrede is de voornaamste taak van de volksmassa en van de Partij.

Nieuwe gezichtspunten t.a.v. het door de C.P.N. te voeren beleid deden zich niet voor. De politieke koers van Moskou blijft bepalend voor uitspraken der partijleiding. Met deze maat worden ook binnenlandse problemen van uiteenlopende aard gemeten.

Concreet lagen de standpunten van de partij verankerd in een aantal leuzen, waarvoor de communisten de vredelievende bevolking in

beweging willen brengen, te weten: Nederland los van Amerika, handen af van Korea, absoluut verbod van de atoombom, onderzoek naar de oorlogsmisdaden van Mac Arthur, vermindering van bewapening, en tenslotte actie tegen de aanvoer van Amerikaanse wapens.

Het Korea-manifest (vide hoofdstuk I) heeft de botsing op de slagvelden van Korea verheven tot een soort Stalingrad van het Verre Oosten. In de daarbij gegeven voorstelling van zaken staan de vrijheid- en vredelievende machten, geleid door de Sowjet-Unie en de Volksrepubliek China, aan de zegevierende kant. De politieke draagwijdte van dit C.P.N.-pamflet wordt aangegeven in de zinsnede, dat het gehele Noord-Atlantische Blok een zware politieke nederlaag heeft geleden.

De Amerikaanse plannen tot het ontketenen van een nieuwe wereldoorlog zijn volgens de C.P.N. in de war gebracht. De Britse en Franse imperialisten, door de Nederlandse gesteund, wensen blijkens dit communistische vlugschrift de oorlogs-provocatie naar Europa te verleggen, waarbij Truman dreigend met de atoombom zwaait. In de handen van één man was de afschuwelijke macht gelegd om dit terreurwapen tegen de burgerbevolking eigenmachtig te gebruiken.

De Nederlandse werkers, vredelievende mannen en vrouwen worden aangespoord om tot het offensief over te gaan, en van de regering te eisen, "dat zij de Amerikaanse avonturen niet langer steunt en de zelfstandige Nederlandse politiek van vrede en samenwerking met alle volkeren voert". En tenslotte: "geen geld voor kanonnen maar als Kersttoeslag een week loon". Ook in ons land was er, volgens De Groot, in de burgerlijke partijen aarzeling en verwarring. Alleen de leiders van de P.v.d.A. heten de meest fanatieke oorlogsdrijvers. Hierover moesten de communisten opheldering brengen; want, aldus stelde de algemeen partijsecretaris vast, de leden van de P.v.d.A. willen deze politiek beslist niet.

Een "Kort Verslag van het Dagelijks Bestuur van de C.P.N." gaf uitvoerig partijcommentaar op het officiële communiqué over de conferentie van Truman en Attlee. Het refereerde zich tot in bijzonderheden aan de Sowjet-Russische interpretatie van genoemd overleg.

Aan het slot van dit Kort Verslag zegt het D.B. der partij: "De voortzetting van de agressie van Amerika en zijn satellieten tegen Korea en China en de versnelde oorlogsvoorbereidingen in Europa maken de grootste activiteit van alle vredesstrijders tot versterking en uitbreiding van de vredesbeweging, op de grondslag van de besluiten Sheffield-Warschau, tot het hoogste gebod".

Het chronisch tekort aan fondsen dwingt de partijleiding om de daaruit voortkomende ongemakken zo effectief mogelijk te bestrijden. De pers, haar belangrijkste wapen, verslindt grote sommen gelds. Herhaaldelijk ziet de C.P.N. zich genoodzaakt een beroep te doen op de niet geringe offervaardigheid van haar aanhangers. Het 10-jarig bestaan van De Waarheid, welke krant op 23 November 1940 voor het eerst als een klein, gecyclostyleerd blaadje werd uitgegeven, werd thans aanleiding voor het organiseren van een zgn. "Maand van de Pers".

Een speciale Oproep van het D.B. der C.P.N. werd gewijd aan dit evenement. In de partij, zo werd o.m. medegedeeld, lagen de plannen klaar om in deze maand (van 23 November tot 23 December) extra hard te werken voor "onze vooruitstrevende bladen, ons dagblad 'De Waarheid' en het gezinsblad 'Uilenspiegel'". Tevens werd daarin betrokken het orgaan "Jeugd" van het Algemeen Nederlands Jeugd Verbond. Aan de lezers werd om wenken en critiek verzocht, te richten aan de redacties dezer bladen, voorts Arcor-berichten (dus nieuwtjes van "arbeiderscorrespondenten") in te sturen en ingezonden stukken over alle in het volk levende vraagstukken. Tenslotte brengt de Oproep in herinnering het op het Waarheidzomerfeest genomen besluit tot uitgifte van een nieuwe obligatielening van f. 200.000.--. Op 23 November 1950, aldus werd voorts vermeld, bedroeg de som van intekeningen en ingezamelde gelden f. 102.328.--. Harm Haken, vooraanstaand C.P.N.-er, schreef medio November, dat moest worden gepoogd, om de nieuwe obligatielening voor 1 Mei 1951 te doen voltekenen. In de Waarheid wordt de zgn. "race naar de twee ton" met uitvoerige cijfertabellen verentwoord. Voorts wordt op velerlei manieren, o.a. door het uitloven van boekenpremies, aangespoord tot het opvoeren van het abonnenententotal. Nog steeds blijkt het onmogelijk om de communistische pers een oplaag te verschaffen, welke haar ook geldelijk meer armslag zou kunnen verlenen. De uitgave van "Uilenspiegel" vormt exploitatief een nieuwe, zwaar drukkende last op de financiële draagkracht der partij. De C.V. Persorganen moet - ook al met het oog op een in Januari 1951 algemeen ingaande abonnementsprijsverhoging - zinnen op nieuwe mogelijkheden voor het vergaren van inkomsten. De C.V. Felix Meritis (het bedrijfsgebouw van De Waarheid) heeft in November in het C.P.N.-dagblad beschikbare vergaderruimten per annonce te huur aangeboden.

De C.P.N. heeft het voornemen fel gelankt om van regeringswege rechtstreeks toezicht te laten uitoefenen op het bestuur van Finsterwolde en de in meerderheid communistische gemeenteraad af te zetten. Aldaar werd uit de bevolking een comité gevormd ter verdediging van de grondwettelijke vrijheden en rechten. Het verzocht om betuigingen van adhesie. Mede werd in den lande aangespoord tegen de plannen bij de Regering te protesteren.

Het benoemen van een "Reichskommissar" voor Finsterwolde werd gezien als onderdeel van een internationaal gevolgde tactiek om de "meest progressieve geesten" een beentje te lichten. Dit hatte op zijn beurt een uitvloeijsel van de angst der reactie tegenover de groeiende vredeskrachten. Op vele plaatsen in het land werden protestvergaderingen belegd. Die in Amsterdam, waar de twee wethouders uit de onderhavige Groningse gemeente spraken, vermocht circa 800. toehoorders te trekken. Zij konden luisteren naar bekende argumenten, beginnend met "Handen af van Finsterwolde" en eindigend met "Handen af van Korea". Paul de Groot reisde voor deze zaak speciaal naar Finsterwolde. De

strekking van zijn rede was door eensgezinde strijd het betrokken wetsontwerp weg te vagen. Gezamenlijk moest, volgens de Groot, worden gestreden tegen de beschuldiging als zouden de communistische wethouders van Finsterwolde niet Nederlandsgezind zijn, zoals in het wetsontwerp wordt gesteld. De brochurehandel der C.P.N. verzorgde de uitgave van een pamflet van 4 pagina's, gewijd aan Finsterwolde en de zaak des vredes. Ook werden te dezer zake petitionnementen gehouden.

Van de hiervoren gereleveerde activiteit tot behoud van de grondwettelijke rechten en vrijheden kon de C.P.N. zich, propagandistisch gezien, vrij gemakkelijk kwijten. Lastiger was zulks met het geval van de arrestatie en berechting van vijf communisten in Limburg, o.w. het Tweede Kamerlid H.Hermans. Tegen de laatste werd zes maanden gevangenisstraf geëist; het vonnis luidde 3 maanden met aftrek van voorarrest. De C.P.N.-pers heeft in het onderhavige geval - ten laste gelegde aansporing tot desertie en hulpverlening aan een deserteur - aan de hand van de verhandeling in openbare strafzitting, gesuggereerd, dat de mogelijkheid van provocatie ten nadele van de C.P.N. en haar leden geenszins uitgesloten mocht worden geacht.

Een der verdedigers Mr B.Stokvis haalde gedurende de strafzitting de verklaringen aan van het Partijbestuur der C.P.N., resp. van Augustus en September 1948, waarin desertie wordt veroordeeld. Deze raadsman verklaarde namens de "communistische verdachten", dat zij erkennen in strijd met de besluiten van de C.P.N. te hebben gehandeld. De Officier van Justitie stelde in zijn requisitoir vast, dat van een organisatie om deserteurs te helpen niets was gebleken.

In de C.P.N.-pers verschenen n.a.v. deze arrestaties enige artikelen, waarin brede aandacht werd gewijd aan de beweerde provocatie (vide Waarheid 18-11-'50).

De uitlokkingen, als in Veals, stonden volgens het blad niet op zichzelf. Evenals de pogingen om de bevolking van Finsterwolde haar gemeenteraad te ontnemen, moeten ze gezien worden als een uitvloeisel van één en dezelfde eis van Washington om de democratische rechten en vrijheden van het volk te vernietigen. Ook de provocaties tegen de vrede kwamen, aldus De Waarheid, uit één en dezelfde troebele bron.

Gezien deze toelichting dient eraan te worden herinnerd, dat het secretariaat van de C.P.N. in De Waarheid van 6 November j.l. mededeelde, dat in Nederland agenten van geheime diensten pogen om leden en functionarissen van de partij te provoceren. Uiterste waakzaamheid werd aanbevolen. Voorts moest getracht worden de identiteit der provocateurs vast te stellen.

Dezerzijds kon reeds eerder worden waargenomen, dat de C.P.N. speciale voorzorgsmaatregelen nam teneinde haar kader en leden meer security-minded te maken, o.a. door verscherpte controle op de toelating van deelnemers aan kader- en werkersbijeenkomsten der partij.

Het ingediende wetsontwerp, dat bepaalde gegevens wil beschermen, welker geheimhouding voor de staat van belang is, kon bij de commu-

nistische parlamentsfractie geen genade vinden. Dit ontwerp, zo stelde het Kamerlid Mr B. Stokvis onlangs vast, is een schakel in de keten waarmee men sinds de bevrijding bezig is de rechtsstaat te versmoren. Met mystieke begrippen als "verboden plaats" en "geheimhouding geboden" werd, volgens hem, de rechtszekerheid in dit land verwrongen tot die van een politiestaat.

In het voorgaande overzicht (blz. 10) werd de E.V.C. - anti-duurtocampagne besproken. Aan het vormen van een daarvoor gewenst eenheidsfront werd op de manier zoals dezerzijds was aangeduid verder gewerkt. Meer opvallend dan elders werd deze activiteit in de grotere bevolkingscentra ontwikkeld. In Amsterdam vooral organiseerden de communisten enige buurtvergaderingen, welke door slechts weinigen werden bezocht. Voor petitionnementen op kleine schaal koos men ook markten en winkels tot operatiegebied. In bouwnijverheidskringen heeft vooral de A.B.W.B. geprobeerd om de protestactie tegen prijsstijging te verlevendigen. De E.V.C.-bedrijfsbonden annex de C.P.N. hebben de laatste weken bovenal met de eis voor het toekennen van een Korstgratificatie aan de weg getimmerd. Zij staan daarbij te Rotterdam niet alleen, aangezien het O.V.B. eveneens zo'n gratificatie voor alle havenarbeiders heeft geeist. De Scheepvaart Vereniging Zuid heeft inmiddels tot grote ontstamming van de Haven Arbeiders Reserve - H.A.R. (deze omvat het los-vaste en losse personeel in de havens) de gratificatie alleen aan het vaste personeel uitgekeerd.

De Waarheid 5-12-'50 berichtte, dat de oproep van de E.V.C. om in de bedrijven de uitbetaling van een Korstgratificatie aan de orde te stellen door de werkende bevolking met grote instemming was ontvangen. Een opsomming werd gegeven van toezeggingen terzake in verschillende bedrijven gedaan. Door eensgezind handelen, zo schreef het blad, zouden naast de bedrijfsarbeiders ook de werkers in overheidsdienst in deze actie kunnen worden betrokken. De gehele arbeidende bevolking moest daarom worden gemobiliseerd voor het organiseren van petitionnementen, het indienen van moties en protesten en andere vormen van strijd. De winsten der ondernemers stegen nog steeds, de regering gooide dagelijks miljoenen over de balk voor oorlogsvoorbereidingen. Was het teveel gevraagd wanneer de werkers een klein deel van deze miljoenen opeisten? Ook hiermede werd bovendien een stap nader naar de vrede gezet.....

De hier gestelde en strikt genomen buiten de loonpolitiek liggende eis demonstreert opnieuw, dat de communisten elk middel aangrijpen om de massa in beweging te krijgen. Nog altijd doet zich bij de E.V.C. de nasleep gelden, ontstaan door de voor haar ongunstige uitslag der havenstakingen van Augustus 1.1. te Rotterdam en Amsterdam. Vooral de E.V.C.-bedrijfsbond A.B.T. (Transport) heeft dientengevolge te kampen met interne onenigheid. In Rotterdam bestaat tweespalt in de kring van het A.B.T.-bestuur. Zoals hiervoren opgemerkt vindt deze haar oorsprong in het fiasco van het op 14 Augustus 1950 daar ter

stede uitgebroken havenconflict. Door de nadien op last der Scheepvaart Vereniging Zuid te Rotterdam getroffen maatregelen werd het Stakingscomité onschadelijk gemaakt. Toen enkele leden van dat comité nadien bij de E.V.C. om geldelijke ondersteuning vroegen, werd hun deze geweigerd onder mededeling, dat de S.V.Z. hiervoor verantwoordelijk was. De E.V.C.-leiding schuift alle aansprakelijkheid voor de ernstige mislukking op rekening van het stakingscomité, dat tegen de belangen van de E.V.C. in, en zonder overleg met deze centrale, zijn eigen weg had gevolgd.

In het bestuur van de A.B.T. (Rotterdam) worden in verband met deze meningsverschillen mutaties verwacht, waarbij vooral de communistische agitator Dorchain een bedreigde figuur wordt genoemd. De C.P.N.-er Maud Boshart, wiens positie te Rotterdam evenmin langer stabiel kan worden geacht, zal zich waarschijnlijk proberen te handhaven, zo nodig ten koste van Dorchain voornoemd.

Het Algemeen Nederlands Jeugdverbond werd door het Partijbestuur in het midden der belangstelling geplaatst, vanwege ingrijpende reorganisaties. Op 1 Januari, aldus de aankondiging, start het A.N.J.V. met een weekblad in massaoplage. Voor de verwezenlijking van de nieuwe plannen zegde het Partijbestuur der C.P.N. alle steun toe. De huidige zwakte van deze communistische nevenorganisatie verklaarde het P.B. uit de onervarenheid van de jonge kaders der jeugdbeweging. Daarom moeten volwassen mensen vooral organisatorisch helpen onder voorwaarde van het zelfstandig blijven der jeugdorganisaties. In de uitgebreide zitting van het P.B. der C.P.N. heeft Paul de Groot na een inleiding van Betty Zeehandelaar, algemeen secretaresse van het A.N.J.V., aanwijzingen verstrekt voor de bemoeienis van de partij met het verbond.

De C.P.N. zal zich concentreren op:

- a. het uitgeven van het orgaan "Jeugd" van het A.N.J.V. als weekblad (met ingang van 1 Januari 1951 in massa-oplage, te beginnen met 15000 exemplaren). Zoals bij "De Waarheid" moet de opzet zijn voor "Jeugd" een eigen directie en agenten in alle plaatsen te benoemen;
- b. het organiseren van een vredesbeweging onder de jeugd, uitgaande van de (Nederlandse) Vredesraad en de Vredescomité's ter plaatse;
- c. het versterken en uitbreiden van de bestaande scholing, vooral voor het bijbrengen van elementaire politieke kennis en het vormen van inleiders (jongeren en volwassenen).

Vastgesteld is een 3-maandenplan van het A.N.J.V. onder de leuze: Jonge mensen lezen "Jeugd". Verder wordt een reeks film-, dans-, en bonte avonden, prestatiemarsen, sportdagen en A.N.J.V.-weekends in het vooruitzicht gesteld. Een garantiefonds van f. 10.000,- moet bijeen worden gebracht teneinde het A.N.J.V.-weekblad te kunnen uitgeven. Dezerzijds kan aan al deze plannen slechts betrekkelijk geringe betekenis worden toegekend, gelet op het verleden waarin het A.N.J.V. in vele gevallen in gebrake bleef zijn voornemens tot verbetering van de

organisatie uit te voeren. Het secretariaat van het A.N.J.V. is onlangs verplaatst van Posjesweg 72 naar Nieuwe Keizersgracht 61 te Amsterdam. Aldaar zijn ook andere hulporganisaties der communisten, b.v. de Vredesbeweging, gedomicilieerd.

De A.N.J.V.-brochure "Soldaten willen vrede" door Eric Mol, met een inleiding van Betty Zechandelaar in de jongste verslagperiode uitgegeven, richt zich tegen de berichtgeving en het gevangenhouden van dienstweigeraars. (Ratio Koster, Eric Mol en vele zgn. Schoonhovenjongens). T.a.v. deze activiteit zij gesignaleerd het optreden van een communistisch georiënteerd Amnestie-comité voor Indonesië-dienstweigeraars (secretaresse Trees Heyligers, echtgenote van de Indonesiër Soenito).

In hoofdstuk I is vermeld, dat verschillende sprekers in openbare vredesbijeenkomsten hun gunstige indrukken, opgedaan achter het IJzeren Gordijn, ten beste geven. De delegatie, welke op uitnodiging van de WOKS de Octoberrevolutie-herdenking in Moskou bijwoonde (zie M.O. nr 10 - 1950, blz. 6) reist voor dit doel stad en land af om onder auspiciën van de Vereniging "Nederland-USSR" mede te werken aan een reeks openbare propaganda-bijeenkomsten. De eerste daarvan vond op 28 November te Amsterdam plaats.

Aan de communistische mantelorganisaties in Nederland kan de onlangs gevormde Culturele Club van de Vereniging "Nederland-Polen" worden toegevoegd.

In tegenstelling met de Nieuwe Nederlandse Filmliga, waarvan de leden der Vereniging Nederland-USSR automatisch lid zijn geworden, moet de evengenoemde Culturele Club worden gezien als een zelfstandiger organisme in het geheel der propaganda voor het communisme. Men kan als lid tot een of tot beide organisaties toetreden. De Culturele Club vertoonde in enige steden, waaronder Den Haag, nieuwe producten van de Poolse filmstudio's, o.m. de anti-nazi-film "De verboden liederen".

De jaarlijks terugkerende Hannie Schaft-herdenking ter ere van de jonge communiste, die aan de vooravond der bevrijding van Nederland door de Duitse bezetters werd gefusilleerd, werd Zondag 26 November j.l. te Bloemendaal gehouden. De communisten maakten er dit jaar een partij-politieke vredesmanifestatie van. Pamfletten werden ter voorbereiding van de plechtigheid verspreid. Een speciale geocyclostyleerde uitgave, gericht aan de arbeiders en arbeidsters van Amsterdam, vermeldde o.m.: "De geestverwanten van de moordenaars van Hannie Schaft, de Amerikaanse bankiers en wapenfabrikanten leven en werken. De moordenaars zelf van Hannie Schaft, de Duitse fascistten, worden aan onze grenzen weer in uniform gestoken, zij smeden wederom hun moorddadige plannen onder Amerikaanse leiding. De geest van deze moordenaars leeft ook nog in ons land, waar men trouw de bevelen van overzee opvolgt om

zich te wapenen tegen de landen van Oost-Europa en tegen het eigen volk, waar de leidende machten razend snel de oorlog voorbereiden en fascistische maatregelen tegen het volk overwegen".

Tot de ondertekenaars van dit pamflet behoren oud-illegalen als de communisten Jan Brassier, de Indonesiër Soenito en Ratio Koster. Voorts bevat het Aanbevelingscomité o.a. de naam van een oud-international, de doelverdediger Piet Kraak.

III. INDONESIE.

In de jongste verslagperiode heeft de "Perhimpunan Indonesia" activiteit ontwikkeld met het beleggen van bijeenkomsten te Amsterdam en te 's-Gravenhage. Te eerstgenoemde plaats is op 19 November j.l. een bijeenkomst gewijd aan hen, die na de communistische opstand op Java (Madiun, September 1948) op last van de regering der Republiek Indonesia (toenmaals te Djocja) zijn terechtgesteld.

De eerste spreker R. Sunito, voorzitter van het Hoofdbestuur der P.I., gaf in communistische trant een overzicht van de gebeurtenissen in Indonesië vóór de Madiun-opstand en daarna. Hij las vervolgens een telegram voor van Dr Tjoa Sik Ien, voorzitter van de Indonesische delegatie op het jongste te Warschau gehouden Wereldvredecongres.

Na Sunito kwamen nog aan het woord het P.I.-hoofdbestuurslid (en E.V.C.-er Sudirdjo, vertegenwoordigers respectievelijk van het A.N.J.V. en van de N.V.B. en een namens de Indonesische Zeevarenden. Het gesprokene leverde geen enkel nieuw gezichtspunt op.

Besloten werd een resolutie te zenden aan de Regering te Djakarta, waarin de P.I. haar afkeuring uitsprekt over het beleid der Indonesische Regering en waarin deze Regering verantwoordelijk zou worden gesteld voor de dood van (vorenbedoelde) elf "eminente leden" van het Indonesische Volksfront. Tenslotte is in de resolutie verklaard, dat de "Perhimpunan Indonesia" zal blijven strijden tot "de ware onafhankelijkheid en soevereiniteit van Indonesië" is verkregen.

De op 8 November j.l. in Den Haag gehouden P.I.-vergadering is door de Haagse afdeling belegd ter herdenking van "de helden", die gevallen zijn in de strijd tegen de Engelsen op 10 November 1945 te Soerabaja. (Na de Japanse capitulatie werd Soerabaja door de Engelsen bezet na hevige tegenstand der Indonesiërs).

De P.I.-voorzitter, vorengenoemde R. Sunito, bracht hulde aan de nagedachtenis van de toen gesneuvelde Indonesische strijders.

Ook in deze bijeenkomst werd gesproken namens de Indonesische zeevarenden. Met een muziekband van het m.s. "Willem Ruys" was een vijftigtal hunner (van de Rotterdamse Lloyd) ter vergadering aanwezig.

De bijeenkomst te 's-Gravenhage was, volgens de indruk dezerzijds, niet zozeer bedoeld om in de eerste plaats gevallen helden te eren.

dan wel om het contact met de Indonesische schepelingen te verstevigen. Dergelijke samenkomsten worden steeds gehouden als de boten "Willem Ruys" en "Oranje" te Rotterdam liggen.

Bedoeld contact moet dan gezien worden in het licht van de actie der E.V.C., met welke vakcentrale de P.I. nauw verbonden is. Reeds is bij herhaling gerapporteerd over de E.V.C.-invloed op het Indonesische scheepspersoneel der "Koninklijke Rotterdamse Lloyd" en der "Maatschappij Nederland". Deze beïnvloeding geschiedt met directe medewerking van de E.V.C.-er Sudirdjo, hoofdbestuurslid der P.I., die deswege de leiding in handen heeft van comité's van Indonesische Zeevarenden, respectievelijk in Amsterdam en Rotterdam. Ook onderhoudt de E.V.C. contact met de bonden van Indonesische zeevarenden in Indonesië en met de bekende communistische vakcentrale Sobsi aldaar, waarbij deze bonden zijn aangesloten.

De samenwerking van de P.I. met de communistische organisaties in Nederland blijkt verder nog aanhoudend door het optreden van het zgn. Kunstgezelschap "Sinar Indonesia" der P.I. op communistische vergaderingen.

Vanwege haar aansluiting bij de World Federation of Democratic Youth (W.F.D.Y.), heeft de P.I. ook deelgenomen aan de te Amsterdam op 8 November j.l. gehouden viering van het vijfjarig bestaan van deze internationale communistische organisatie. Op deze feestavond waren meerdere Indonesiërs en Chinezen aanwezig. De P.I., afdeling Den Haag zond telegrafisch een betuiging van spijt niet vertegenwoordigd te kunnen zijn in verband met haar op dezelfde dag ter plaatse gehouden (en hier eerder vermelde) vergadering.

Behalve de vorengenoemde bekende communist Dr Tjoa Sik Ien, zijn op het Wereldvredecongres te Warschau geweest de Indonesiërs M. Zain Nasution (student te Praag en blijkbaar tijdelijk in Nederland vertoevende) en Mej. F.C. Pattipilohy, een communiste, die zich geregeld op internationaal terrein beweegt. Beiden keerden via Wenen hier te lande terug.

Verder is in Nederland aangekomen Jahja Sumabrata (ook te Praag studerende) en per vliegtuig uit Indonesië Sudarsono, die bij zijn aankomst op Schiphol als adres opgaf: "Perhimpunan Indonesia". Hij werd afgehaald met een E.V.C.-auto.

Vermoedelijk is hij identiek aan Sudarsono, secretaris-generaal der Sobsi in Indonesië, waarmede de E.V.C. in contact staat.

Te Amsterdam vergaderde de studentenvereniging "Rukun Peladjar Indonesia" (Rupi) in verband met wijziging van statuten en huishoudelijk reglement.

Daar de situatie na de soevereiniteitsoverdracht verandering heeft ondergaan moet de Rupi zich aan de gewijzigde omstandigheden aanpassen.

De grondbeginselen van de Rupi zijn:

- a. zich bewust zijn van de plichten en verplichtingen tegenover land en volk (van Indonesië);
- b. overtuigd zijn van de plicht om de onafhankelijkheid (van Indonesië) die op 17 Augustus 1945 is geproclameerd, te handhaven, zo nodig te verdedigen.

Zowel op deze vergadering als op een samenkomst van de Amsterdamse afdeling der "Perserikatan Kristen Indonesia" (Perki) is het woord gevoerd door een vertegenwoordiger van Indonesië over de kwestie Nieuw Guinea. Er bestaat geen aanleiding tot het maken van opmerkingen over het gesprokene.

In de boezem van de "Perki" heerst ontstemming over het beleid van het hoofdbestuur. Een motie van wantrouwen heeft het hoofdbestuur aanleiding gegeven om af te treden.

16-12-1950

IV. Voor het Overzicht der Stakingen
in de maand November zie blz. 19.

OVERZICHT DER STAKINGEN IN NOVEMBER 1950.

- 19 -

V
o
l
g
n
o

Bedrijf	Aanleiding	Inmenging Vakbonden	Resultaat
IJzer- en Metaal-giet- rij M.B. van Essen te IJmuiden.	Protest tegen loons- verlaging.	EVC-Metaal steunde actie.	Stakers ontslagen, arbeid verder voortgezet.
Cokes-ovens v.d. Kon.Ned. Hoogovens en Staalfab., Velsen.	Protest tegen in- krimping ploegen- sterkte.	EVC-Metaal stookte.	Na overleg met directie werd werk normaal her- vat.
Waspelfabr. v.d.Kabel- fabriek te Delft.	Ontactisch optreden van chef tegen lijn- trekkende arbeider.	- - -	Na bemiddeling van directie en bedrijfskern werd werk hervat; arbeider over zijn gedrag on- derhouden.

1

2

3

V o l g n o m m e n d.	Be- gin in vo- rige mnd.	De onder de stakingsstreep vermelde getallen geven het aantal stakers aan. De boven de stakingsstreep vermelde getallen geven het aantal arbeiders aan, dat in normale toestand werkzaam is.																																		
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30					
1	23-10	27																																		
		14																																		
2																																				
3																																				

12 staking duurde slechts enkele uren.

15 staking duurde 1 uur.